Cuprins

Cuvântul autorului XI

Listă de abrevieri XIII

Capitolul I. Noțiunea de mediu şi resurse naturale 1
1.1. Considerații generale 1
1.2. Poluarea şi efectele ei 4
1.3. Ocrotirea mediului înconjurător 6
1.4. Strategii de dezvoltare națională şi protecție a mediului 8
1.5. Conferințele Mondiale în domeniul protecției mediului şi importanța lor 9

Capitolul II. Dreptul mediului 13
2.1. Obiectul dreptului mediului 13
2.2. Raporturile juridice de drept al mediului 14
2.3. Definiția dreptului mediului 15
2.4. Rolul dreptului mediului în sistemul de drept 16
2.5. Funcțiile dreptului mediului 17
2.6. Modalități de implementare a principiilor dreptului mediului şi a obiectivelor strategice 18

Capitolul III. Izvoarele dreptului mediului 20
3.1. Considerații generale 20
3.2. Legea 20
3.3. Constituția 21
3.4. Codul 21
3.5. Legea propriu-zisă 22
3.6. Tratatele internaționale 22
3.7. Cutuma 23
3.8. Jurisprudența 23
3.9. Doctrina 24

Capitolul IV. Principiile dreptului mediului 25
4.1. Principii generale 25
4.2. Principiile interne ale dreptului mediului 31
4.3. Principiile externe ale dreptului mediului 34

Capitolul V. Poluarea şi protecţia atmosferei pe plan intern şi internaţional 37
5.1. Consideraţii generale 37
5.2. Efectele principale ale poluării atmosferei 38
5.3. Protecţia juridică a atmosferei în dreptul intern 38
5.4. Protecţia atmosferei pe plan internaţional 41
5.5. Protecţia spaţiului extraatmosferic 44

Capitolul VI. Protecţia juridică a apei pe plan intern şi internaţional 46
6.1. Consideraţii generale 46
6.2. Clasificarea apelor 46
6.3. Poluarea apei 48
6.4. Gospodărirea şi folosinţa apelor 49
6.5. Protecţia apei în dreptul intern 50
6.6. Protecţia cursurilor de apă internaţionale 51
6.7. Poluarea cursurilor de apă internaţionale 52
6.8. Răspunderea contravenţională şi penală privind regimul de protecţie a apelor 56

Capitolul VII. Protecţia mărilor şi oceanelor 58
7.1. Particularităţile poluării mărilor şi oceanelor 58
7.2. Protecţia juridică a mărilor şi oceanelor 59
7.3. Reglementări de protecţie cu caracter intern 59
7.4. Reglementări cu caracter internaţional 61
7.4.1. Convenţii internaţionale cu caracter global 61
7.4.2. Reglementări internaţionale cu caracter regional 64

Capitolul VIII. Protecţia solului şi subsolului 69
8.1. Consideraţii generale 69
8.2. Poluarea solului 69
8.3. Protecţia subsolului 72

Capitolul IX. Protecția vegetației forestiere şi a păşunilor 74
9.1. Considerații generale 74
9.2. Regimul juridic al pădurilor din fond forestier 75
9.3. Protecția juridică a fondului forestier 78
9.4. Combaterea poluării 79
9.5. Produsele pădurii şi folosința lor 80
9.6. Protecția păşunilor şi a fânețelor naturale 81
9.7. Protecția plantelor cultivate 82

Capitolul X. Protecția faunei terestre şi acvatice 84
10.1. Considerații generale 84
10.2. Statutul juridic al animalului 84
10.3. Protecția animalelor domestice 86
10.4. Protecția faunei sălbatice 87
10.4.1. Protecția faunei sălbatice în dreptul intern 88
10.4.2. Administrarea şi gestionarea fondului cinegetic 89
10.4.3. Răspunderea civilă pentru pagubele provocate de vânat 90
10.4.4. Obligațiile deținătorilor de terenuri 92
10.4.5. Protecția vânatului 93
10.4.6. Regimul de exercitare a vânătoarei 93
10.4.7. Permisul de vânătoare 94
10.4.8. Autorizațiile de vânătoare 94
10.4.9. Răspunderi şi sancțiuni 95
10.5. Protecția faunei pe plan internațional 96
10.5.1. Reglementări internaționale globale 96
10.5.2. Reglementările internaționale privind protecția unor specii sau grupe de specii de animale determinate amenințate cu dispariția 100

Capitolul XI. Protecția ariilor protejate şi a monumentelor naturii 103
11.1. Considerații generale 103
11.2. Regimul juridic al ariilor protejate şi monumentelor naturii în România 104
11.3. Regimul juridic al ariilor protejate 106
11.4. Regimul juridic al Rezervației Biosferei „Delta Dunării” 114
11.4.1. Regimul de administrare 116
11.4.2. Zonele de protecție ale Rezervației 116

11.4.3. Condiţii de valorificare a resurselor naturale şi de practicare a diverselor activităţi în Rezervaţia Biosferei „Delta Dunării” ... 117
11.5. Protecţia naturii pe plan internaţional ... 118

Capitolul XII. Protecţia aşezărilor umane ... 121
12.1. Populaţia şi mediul înconjurător. Noţiuni generale ... 121
12.2. Calitatea vieţii şi factorii care o influenţează ... 122
12.3. Asigurarea stării de sănătate a populaţiei ... 122
12.4. Populaţia şi mediul înconjurător în reglementările internaţionale ... 123
12.5. Dreptul fundamental al omului la un mediu sănătos. Consacrarea juridică. Corelaţii cu celelalte drepturi fundamentale ale omului ... 124

Capitolul XIII. Regimul juridic intern al deşeurilor şi al substanţelor toxice ... 128
13.1. Consideraţii generale ... 128
13.2. Reglementarea depozitării deşeurilor ... 129
13.3. Regimul juridic al deşeurilor refolosibile ... 136
13.4. Regimul de import al substanţelor şi deşeurilor de orice natură în România ... 137
13.5. Regimul juridic al stupefiantelor ... 138
13.6. Transportul peste frontiere a substanţelor şi mărfurilor periculoase ... 139
13.7. Regimul juridic ala materiilor explozive ... 140

Capitolul XIV. Poluarea radioactivă ... 142
14.1. Particularităţi ale poluării radioactive ... 142
14.2. Surse de poluarea radioactivă ... 142
14.3. Principiile şi condiţiile utilizării energiei nucleare în România ... 143
14.4. Supravegherea stării de sănătate a populaţiei şi a personalului expus la radiaţii ... 144
14.5. Organele de control al activităţilor nucleare ... 145
14.6. Folosirea în scopuri paşnice a energiei nucleare pe plan internaţional ... 146
14.7. Controlul internaţional al armelor nucleare ... 149
14.8. Controlul internaţional al celorlalte arme de distrugere în masă ... 151
14.8.1. Armele biologice ... 151

14.8.2. Armele chimice 151
14.8.3. Arme incendiare 152

Capitolul XV. Protecţia aşezărilor umane 153
15.1. Consideraţii generale 153
15.2. Conceptul de aşezare omenească 153
15.3. Obiectivele protecţiei mediului în aşezările omeneşti 154
15.4. Protecţia mediului în aşezările omeneşti 156
15.5. Rolul activităţii de gospodărire comunală în protecţia mediului în aşezările omeneşti 157
15.6. Protecţia mediului în documentaţiile de urbanism şi amenajarea teritoriului 158
15.7. Regimul juridic al calităţii în construcţii 159
15.8. Poluarea fonică 159

Capitolul XVI. Răspunderea juridică în dreptul mediului 161
16.1. Condiţiile şi formele răspunderii juridice 161
16.1.1. Consideraţii generale 161
16.1.2. Răspunderea civilă 162
16.1.3. Răspunderea civila delictuală subiectivă şi obiectivă în dreptul mediului 166
16.1.4. Răspunderea civilă delictuală reglementată de art. 1000 alin. (3) C. civil 167
16.1.5. Răspunderea reglementată de Codul Aerian şi Legea nr. 111/1996 168
16.1.6. Răspunderea contravenţională în dreptul mediului 169
16.1.7. Răspunderea penală în dreptul mediului 170
16.2. Particularităţile elementelor constitutive ale răspunderii materiale a statelor 171
16.3. Răspunderea subiectivă pe plan internaţional 173
16.5. Răspunderea pentru pagube aduse patrimoniului comun al umanităţii 174
16.6. Răspunderea pentru crime şi delicte internaţionale 175

Capitolul XVII. Procedura de reglementare a activităţilor economice şi sociale cu impact asupra mediului 176
17.1. Procedura de autorizare 176
17.2. Studiul de impact, acordul şi autorizaţia de mediu 179

Capitolul XVIII. Prevenirea şi controlul integrat al poluării 179
18.1. Considerații generale 179
18.2. Răspunderile şi obligațiile autorităților competente pentru protecția mediului 179
18.3. Documentația de solicitare a autorizației integrate de mediu ... 179
18.4. Condiții de autorizare integrată şi conformarea cu condițiile prevăzute de autorizația integrată de mediu 179
18.5. Condiții de prevenire a poluării transfrontaliere 179
18.6. Revizuirea autorizației integrate de mediu 179
18.6.1. Modificări în exploatarea instalației 179
18.6.2. Schimbul de informații 179
18.7. Sancțiuni 179
18.8. Instituții care au drept de control în dreptul mediului 179
18.9. Termeni şi noțiuni de mediu 179

Bibliografie 179

Acte normative incidente 207